

Helle Birch

Michael Paulsen og Jesper Tække
Digitalt understøttet faglighed og almindannelse, bog 1: et overblik
København: Forlaget Unge Pædagoger. 2018.

MedieKultur 2019, 122-124

Published by SMID | Society of Media researchers In Denmark | www.smid.dkThe online version of this text can be found open access at <https://tidsskrift.dk/mediekultur>

Forstår gymnasieelever Romantikken bedre, når de får lov at bygge den op i Minecraft? Og får de Johannes V. Jensen ind under huden, når de omskriver "Paa Memphis station" fra digt til facebookdialog? Som pædagogisk leder og dansklærer må jeg jævnligt tage stilling til eksempler som disse. For i gymnasiet af i dag er digitalt understøttet undervisning og almindannelse på alles dagsorden.

Derfor har jeg læst denne første bogudgivelse fra forskningsprojektet DUFA (Digitalt Understøttet Faglighed og Almindannelse) med interesse. Formålet med DUFA er, at "afdække, hvordan anvendelse af it og digitale læringsressourcer i gymnasiet kan understøtte faglighed og almindannelse". I samarbejde med gymnasielærere har forfatterne Michael Paulsen (Syddansk Universitet) og Jesper Tække (Århus Universitet) udarbejdet 10 eksemplariske undervisningsforløb, som forhåbentligt kan inspirere danske gymnasielærere til at lave deres egne forløb.

Bog 1 præsenterer dog ikke selve forløbene, de kommer i andet og sidste bind, men dansk og international forskning med fokus på, hvordan anvendelse af it og digitale læringsressourcer i undervisningen kan understøtte faglighed og almindannelse. Forskningen sættes i en dansk gymnasiekontekst. En hel del af det er tør læsning, men emnet er relevant for gymnasiet, og det glæder mig, at undervisningsministeriet støtter et projekt som det her.

DUFA er blevet til som et resultat af den gymnasiereform, som blev vedtaget i 2016, og som stadig er i gang med at blive implementeret på landets gymnasieskole. Ønsket

om at styrke elevernes digitale kompetencer og digitale dannelse er nemlig en central del af reformen og af mit eget pædagogiske arbejde. Samtlige gymnasiefag har fået nye læreplaner efter reformen, og de indeholder alle sammen en passage om digitalisering i forhold til det enkelte fag. Der findes altså i dag ikke en skole eller faggruppe i gymnasiesektoren, som ikke er forpligtet på at se elevernes digitale opdragelse som en del af kerneopgaven.

Men selvom det digitale fylder så meget i gymnasireformen, som det gør, oplever jeg, at opgaven med digital dannelse og kompetencer er lidt undervurderet på gymnasierne. Øget fokus på digitalisering lyder ganske enkelt ikke nyt eller som nogen revolution i manges ører. Vi har trods alt anvendt it i mange år, og vi er blevet bedre og bedre til at reflektere over, hvad den gør ved læringsrummet på godt og ondt. Men det, der gør denne bog værdifuld er, at den bl.a. prøver at løfte den del af udfordringen, som det er allersværest at tale om. Den fokuserer nemlig på, hvordan vi løfter almindannelsen og fagligheden digitalt i de enkelte fag, og altså ikke kun ser it som værktøj. Det er mit indtryk, at vi i gymnasierne fortsat er meget langt fra at være i mål med de opgaver. For selvom vi bruger mange digitale medier, har vi tit svært ved at finde ud af, om de rent faktisk øger elevernes læring i det givne fag. Lad mig bruge mit eget fag dansk som eksempel. Vi dansklærere føler os ofte udfordrede, fordi skønlitteratur ikke siger eleverne så meget. Måske netop derfor har mange af de dygtige dansklærere, jeg kender, modigt kastet sig ud i digitalt understøttede forløb, såsom de to jeg nævnte i indledningen, i håb om at nå eleverne ad den vej. Men har siddet tilbage med den konstatering, at eleverne måske nok har været mere engagerede, men at det danskfaglige læringsbytte er til at overse.

Derfor hilser jeg som udgangspunkt Tække og Paulsens projekt velkommen. Problemerne skal adresseres på faggruppeniveau, fordi dansklæreren og matematiklæreren ikke har de samme udfordringer med at anvende it i undervisningen til andet end bare et værktøj.

Som læseoplevelse betragtet er bogen dog tør omgang. Bogens bagsidetekst understreger fejlagtigt, at bogen henvender sig til "alle undervisere, forskere, ledere, politikere og andre, som er interesserede i at forstå, udnytte og forholde sig til it og digitale medier i undervisningssammenhænge". Det gør den ikke. Jeg vil gerne anbefale bogen, men kun til en noget snævrere målgruppe. Forskere og studerende, ja. Da jeg tog min Master i IKT og Læring kunne jeg have brugt en udgivelse som denne. Det meste danske forskning, jeg stødte på dengang, var hentet i folkeskolen og ikke i gymnasiet.

Som pædagogisk leder på et erhvervs gymnasium er jeg mere ambivalent. Og det handler først og fremmest om formidlingsformen. Stoffet er formidlet som en akademisk afhandling. Og ganske vist er jeg glad for at vide, at forskningsprojektet er fagligt velfunderet og metodisk relevant, men jeg har ganske enkelt ikke brug for alle de akademiske knæbøjninger, i form af bl.a. metode og begrebsafklaring, før jeg når frem til noget, der relaterer sig til min hverdag på skolen. Kapitel 5-7 er klart de mest læsevenlige og anvendelsesorienterede. Alligevel har jeg svært ved at bede læserne om bare at springe kapitel

1-4 over. De er svære at undvære, fordi de afklarer helt centrale begreber om dannelse, teknologiforståelse m.m.

Kan jeg tillade mig at kritisere et forskningsprojekt for at være skrevet for akademisk? Måske ikke. Jeg synes bare, det er ærgerligt, at forskning som er så vigtig og praksisnær som denne, ikke bliver formidlet på en mere læservenlig måde. Faglærere har brug for viden om, hvordan digitale læringsmidler kan styrke læringen inden for de enkelte fag. Min kritik af bog 1 er, at den er for kompleks formuleret til, at man kan tage en dialog med faggrupperne om indholdet. Den rammer altså helt forbi den store målgruppe af praktikere. Så jeg glæder mig til bind 2 og de eksemplariske undervisningsforløb

*Helle Birch
Master i IT og Læring
Pædagogisk Leder på Slotshaven Gymnasium i Holbæk
hbi@slotshaven.dk*